AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 119. CHICAGO, ILL., SREDA, 30. JULIJA — WEDNESDAY, JULY, 30, 1924. LETNIK XXXIII.

Kat. shod in slavljenje 30letnice KSKJ v Milwaukee-West Allis.

(Dalje.)

Rojaki! Vprašam Vas, ali nas katoličanov sveta dolžnost, da gremo na delo za novimi člani. To bo najboljši odgovor na njihova obregovanja ob nas in ob naše organizacije.

Sredstva.

Kdor hoče zgraditi hišo mora imeti zato vse potrebno orodje. Tako tudi mi, ako hočemo graditi našo K. S. K. J. še naprej, moramo imeti na razpolago vse potrebna sredstva. Kakšna pa so ta sredstva? — Ta sredstva so: Moramo biti navdušeni za svoje prepričanje in našo stvar; moramo imeti voljo delati za njo in podpirati tista sredstva, s katerimi bomo lahko gradili to našo mogočno jednoto višje in višje. — Eno izmed glavnih in najbolj praktično sredstvo je gotovo tisek. Ko sem pred vami govoril v zadnjič, sem vam navedel nekaj slučajev, kako velika sila je tisek. Danes pa hočem pokazati drugo sliko, iz katere boste lahko spoznali, ako le hočete, kaj res tisek doseže in kak vpliv ima.

Naši verski nasprotniki imajo tri dnevnike, en trotednik, dva tednika in tri mesečnike. Mi kat. Slovenci imamo en list, ki izhaja 4-krat na teden, en tednik in en naboženlist. Primirjajte moč nasprotnega časopisja in potem moč našega kat. časopisja Kaj vidite? Ali ne to, da je nasprotni tisek do 80 procentov močnejši kot naš. — Sedaj pa poglejte njihov napredek zadnjih 15. let pa boste našli skoro v istih procentih njihov napredek od našega Ali z drugimi besedami povedano: kakor močan je njihov tisek, tako močni so oni v svojih organizacijah in na drugih črtah. To je torej jasni dokaz, kaj pomeni tisek tudi ravno med nami peščico Slovencev.

Morda, se kateremu izmed tu navzočih ne bo dopadlo, ker tako odkrito govorim. Tem odgovarjam to, da dokler mi ne bomo cele stvari temeljito preštudirali, kakor tudi tistih sredstev, s katerimi so si nasprotniki pomagali, toliko časa stvari ne bomo razumeli, pa magari se še tako trkamo po prsih, da jo razumemo.

Z navedenim je torej nam jasno povedano, katerega sredstva se moramo prijeti, ako hočemo napredovati pri naši kat. jednoti, po naših slovenskih farah in sploh na vsem polju, ki ga zavzemamo kat. Slovenci. Tisek je danes moč in kdor ima to moč v rokah, ta ima v svojih rokah najboljše sredstvo, s katerim je mogoče do vpliva in napredka.

Časopis je mala reč na pogled, a on obišče na tisoče in tisoče ljudi sleherni dan. On vcepuje tisočerim nove ideje in nove misli. Zato se ne motimo, kadar pravimo, da ima časopisje velevažni vpliv in moč.

Zato smo torej ameriški Slovenci v prvi vrsti poklicani, da delamo z vso silo za naš potrebni kat. tisek. Vrje-

(Dalje na 4. strani.)

Rojaki! Vprašam Vas, ali bi dotični mladi chicaški filozof, ki je obsodil v svojem rdečem glasilu našo kat. jednoto na smrt, svoji pa prerokoval dolgo življenje, mogel napisati v rdeči list dotično statistiko, ako bi mi kat. Slovenci v Ameriki, zadnjih deset let delali, kakor delamo to leto? Da bi prirejali pogosto kat. shode in močne agitacije za našo jednoto? Jaz Vam povem, in vem, da se ne ne motim, da če bi mi delali zadnjih deset let tako kakor delamo sedaj, bi bila to taka stastistika, da bi bilo dotičnega filozofa sram jo zapisati. Torej krivda je naša lastna. Ni pa še zamujeno! Naša jednota je katoliška organizacija torej krščanska in kot taka s svojimi dobrodelnimi in božjimi principi ima lepo bodočnost — prav tako kot vsaka krščanska ustanova. Samo treba je delati za njo, treba je negovati in čuvati. In če to storimo za njo, bo prihodnja statistika za chicaškega filozofa silovito katastrofalna. Njegove navedene številke ne bodo držale in mi moramo gledati nato, da ne bodo.

K. S. K. J. je bodočnost zagotovljena. V njej bo naša nam ljuba slovenska govorica najdalje živela. To mi potrjujejo naše slovenske farne šole po naših lepih slovenskih naselbinah. Nasprotniki si niso doslej postavili niti ene in kljub temu si drznejo trditi, da bodo dlje živeli s svojimi društvimi, kakor mi. Naše slovenske naselbine premnoge krasijo lepe slovenske cerkvice. Tudi to nam daje upanje, da narod, ki podpira cerkve, bo ostal zvest svojemu narodu in istotako društvam in jednotam svojega naroda. Vse to nam daje upanje, da bo slovenstvo med nami živelo dalj, kakor pri nasprotnikih, ki nimajo ne šol ne kakih drugih sredstev, da bi svojim potomcem kar najdlje mogoče ohranili svoj mili jezik in svoje šege.

Jaz umevam chicaškega filozofa, ki ni samo pod kožo rdeč, ampak tudi zunaj, zakaj on obsoja našo katoliško jednoto. Kot bogotajec hiti navajati razne citate raznih čifutskih ateistov, ki so že pred 50 l. prodajali slične duševne produkte, kakoršne on črpa. Kot tak seveda ne ljubi katoliške jednote. Toda takih filozofov, med katerimi je on še kratkohlačnik se mi in nobena krščanska organizacija ne boji. Kraščanske organizacije so bile obsojane na smrt že od velikih protiverskih mož, po celem svetu. In rezultat je bil vedno ta, da bolj, ko so krščanstvo obsojali, bolj je krščanstvo rastlo in napredovalo. Vsako tako obsojanje je bilo le opomin kristjanom, da so prijeli še bolj trdo za delo. Tako mora biti tudi nam. Kadarkoli kdo izmed nas čuje kje kako opazko proti naši Jednoti, zato ker je katoliška, tedaj nam naj bo to opomin: na delo še z večjo silo in močjo za njo. Kadarkoli se bodo sovražniki zagnali v našo Jednoto tedaj je

RAZNE VESTI.

— **Dunaj.** — Moštvo, katero je zaposljeno pri kretanju vlaka Insbruck — Bludenc ekspres, se brani nadalje opravljati to službo, ker trdijo, da na temu vlaku straši. To dejstvo utemeljujejo s tem, da vlak na nekem gotovem prostoru se kar sam od sebe vstavi. Da si so bile straže nastavljene na isti prostor, je vlak en dan vstavil na isti točki trikrat. Ljudstvo se boji posluževati se tega vlaka, ker trdijo, da je to predznamenje velike nesreče.

— **New York.** — Sovraštvo med lastniki kine gledališč je prikipelo do vrhunca. Policija v Ossingu, Port Chester in Stamford, se trudi priti na sled podkupljenim zlikovcem, kateri so v gledališčih katerih lastnik je neki John Ungerfeld položili bombe, katere povzročijo, da solze zalivajo oči. Te bombe so začele delovati v treh gledališčih, ko je bilo vse natlačeno gledalcev, ki pa niso mogli tega prenašati in so zapustili gledališča.

— **Coatesville, Pa.** — Tukaj so aretirali nekega Benjamin F. Dorsheimerja iz Atlantic City, kateri je po izpovedi njegovega brata usmrtil pred 14. leti očeta in mater, da bi se polastil njih posestva. Takrat se je sodilo, da sta po nesreči prišla v smrt. Sedaj je pa brat povedal resnico. Na vprašanje zakaj ni izdal zločin preje, je odgovoril, da bi nič ne pomagalo, ker bi priče krivo izpovedale, sedaj pa pravi, da bodo resnico govorile.

— **Columbus, Ind.** — William Western, kateri se bavi s sadjerejo, ima na svoji farmi jabolko, katera nosi 12 različnih vrst jabolk na enem drevesu. Sedaj je pa izjavil, da bo poskusil, kako bi dobil iz enega drevesa breskve in slive.

— **Peking, Ill.** — Neki neznanec je hodil par dni v neko restavracijo in se pogajal z lastnikom za prodajo restavracije. Po preteku par dni, pa pride in reče vslužbencem, da je kupčija že sklenjena, pobere denar iz blagajne in jo popiha.

— **Chicago.** — Joseph Weinberg, uradnik Edelman Mnfg. Co. je šel iz banke proti tovarni z denarjem, ki ga je dvignil za plačilo delavcev. Tik pred tovarno ga pa napadejo banditi, ga pobijejo na tla in izginejo, ko so si prilastili $2.400, namenjene za delavce. Ko je prišel Weinberg k sebi, je oddal par strelov za njimi, a bilo je že prepozno.

— **Springfield, Ill.** — Ben Gregory, star 77 let, je bil najden na cesti mrtev, žrtev neprevidnega avtomobila, kateri je pustil nesrečneža na mestu in dirjal naprej.

— **Geneseo, Kan.** — Oscar Champion, star 26 let, je prisilil svojo 19-letno ženo, da je zavžila strup, nato pa tudi sam pogoltnil množino istega. Njun dojenček, ki je ležal v postelji je močno jokal, kar je privabilo sosede, kateri so našli mrtvo mater, umirajočega očeta; otrok je pa držal v rokah vsedopelno steklenico v kateri je še bila količina strupa, katerega pa dete ni pilo.

POTEK RAZPRAVE MORILCEV ROBERT FRANKSA.

Mati morilca Loeba, je poslala prvo pismo svojemu sinu.

—o—

Allen, brat morilca Dick Loeba, je prinesel prvo pismo potrte matere "Dicku," katerega naziva mati v pismu: "Moj dragi Dickie" s podpi som — "Mati."

Mati Loeba je zelo potrta, izjavila je, da ne mara biti priča obravnavi svojega sina obdolženega umora. Tudi zdravniki ji priporočajo, da se naj drži proč od sodišča.

Državni pravdnik Crowe, bo že kmalo pri koncu z dokazi kateri dišijo po vešalah za — morilce. Predstavil je sodniku Caverly dva dečka, katera sta tudi bila odbrana od morilcev kot žrtve, kateri je podlegel Robert Franks. Oba dečka sta bila sošolca umorjenega Franksa in sta mu rekla "good bye" malo predno je bil Franks ugrabljen. Nato je bilo poklicanih še več prič, katere so vse izpovedale obtežilno za — morilce.

—o—

LONDONSKA KONFERENCA NARODOV.

Nemčija bo v kratkem zastopana na konferenci. — Izpraznitev ruhrskega ozemlja.

—o—

Pariz. — Z vsakim dnevom se bolj opaža neka mlačnost napram Dawesovemu reparacijskemu načrtu. Boje se, da bi ta načrt ne pripomogel zopet Nemčiji do trgovske nadvlade v Evropi, kar bi imelo za posledico Anglo-Nemško tekmovanje, kar je faktično privedlo do svetovne vojne.

Premier Herriot, kateri se še nahaja v Londonu, je podal po generalnemu tajniku M. Israelu izjavo, da se ne vrne v Pariz k otvoritvi parlamenta, na katerem so zelo važne točke zaznamovane za takojšno rešitev. Tako je Israel sklical sejo več ministrov in predsednikov parlamentarnih odborov, kateri naj bi rešili važne točke parlamenta.

Amnestija — to kočljivo vprašanje pride prvo na vrsto. To vprašanje je pa tudi "bomba" sedanjega kabineta, ker amnestijska predloga se tiče nekaterih radikalov, katerim so napovedali nacijonalisti — boj.

Zadnje poročilo glede napredovanja na konferenci narodov v Londonu, pravi, da bodo nemški delegatje poklicani na konferenco takoj in pa, da se ima vprašanje izpraznitve ruhrskega ozemlja vzeti v pretres takoj, da se to vprašanje končno reši.

—o—

Veliki požar v Saloniki — Grško.

Saloniki, Grško. — Iz Salonika poročajo o velikem požaru, kateri je uničil veliki del mesta, kjer se nahajajo po največ tovarne. Amerikanske tobačne kompanije so največ prizadete. Škoda je cenjena na več milijonov dolarjev.

Uboj sredi Ljubljane.

SPOPAD MED ČLANI "ORJUNE" IN TAKOZVANIMI "UDARNIKI." — ORJUNAŠI ISKALI KONFLIKTA. — PRVI IZZIVAL IN UDARIL ORJUNAŠ GRUBEŠIČ.

V noči od sobote na nedeljo, 13. julija okoli polnoči je bila Ljubljana pozorišče krvavega poboja med skupino Orjunašev in sicer najbolj notoričnih nasilnežev med njimi, proti katerim je pri policiji bilo vloženih že neštetc ovadb zaradi činov javnega nasilstva — in skupino pristašev raznih socialističnih strank. Kdo med temi je socialdemokrat, kdo komunist še ni ugotovljeno. Popolnoma ugotovljeno pa je, da so se nahajale v obeh skupinah osebe, ki se medseboj poznajo in so medseboj v sovraštvu vsled česar je med njimi prišlo do spopada. Gre za akt osebnega maščevanja, pri čemer pa je že danes brez vsakega dvoma dognano, da je prvi začel namenoma izzivati član Orjune, znani, radi mnogih nasilstev ovadeni in še vedno prosti Grubešič, ki je tudi prvi udaril nekega Sotlarja. Nato se je začelo streljanje, pri čemer je bil ali po nesrečnem slučaju ali namenoma neki Zadravec, mladenič temne preteklosti, ki se je radi denarja kretal okoli vseh strank. Sreča, da ni bil zadet drug nedolžen pasant, katerih je na vogalu Šelenburgove ulice vedno dosti tudi v poznih nočnih urah.

Kako se je prepir začel.

Ivan Šotler, mehanik in atlet iz Šiške, je preteklo soboto iskal tovarišev. Šotler, ki je po naših informacijah socialist, je šel v Delavski dom na pivo in našel tam več tovarišev, med njimi 20-letnega Zadravca. Kompanija je nato brez namena hodila okrog, dokler se niso okoli polnoči ustavili okoli pošte. Ker je Šotler hotel iti v Šiško skozi Tivoli, ostali pa so predlagali druga pota, so se začeli prerekati.

Orjunaši izzivači.

Tedaj pride po Šelenburgovi ulici tropa Orjunašev, znani nasilni individui, Dalmatinci Grubešič, istotako radi enakih dejanj znani Šantič in visokošolec Petrič, ki je tudi znan član "akcijske čete" Orjune, in še nekdo drugi; vsi udeleženi pri vseh napadih in pretepih po ljubljanskih lokalih in ulicah v zadnjem času. Orjunaši se, zagledavši gori omenjeno skupino, nekako na vogalu Magdičeve trgovine ustavijo z očitnim namenom, da izzovejo spopad. "Narodni Dnevnik" poroča, da je Grubešič potapljal tamkaj stoječega psa in ga vprašal: "Kaj, si tudi ti komunist?" "Jutro" pa poroča, da je Grubešič skupino "pozorneje pogledaval." Stvar pa je bila ta:

Grubešič je spoznal v gruči Šotlerja. Šotlerja so pa Orjunaši vabili v svojo organizacijo, ker je močan, in mu ponujali 3000 Din., če pa vstopi v "Akciono," še več. Šotler je pa to odbil, vsled česar so mu Orjunaši zagrozili, da ga ob prvi priliki napadejo in pretepejo. Šlo je torej za

obračun s Šotlerjem.

Tega je Grubešič tudi izvršil. Ko so se namreč Orjunaši ustavili, je Grubešič pristopil k Šotlerju in ga vprašal, kje je kavarna Emona? Šotler je vedel, da gre za izzivanje, ker je Grubešič dobro poznal. Kljub temu mu je odgovoril, da je kavarna tam. Nato je Grubešič Šotlerja udaril z vso silo po ustih s trdim predmetom, da mu je prebil ustnice. Šotler je stekel na policijo.

Dva strela.

V tem momentu sta počila dva strela, istočasno ali vzporedno drug za drugim, dočim trdi "Jutro," da je padel en sam strel. Toda izpričano je po vseh pričah brez izjeme, da sta padla dva. Po naših informacijah so se Orjunaši potem, ko so udarli Šotlerja, spravili na njegovega spremljevalca, nekega Stareta, mizarskega pomočnika, o katerem se še ne ve, kakšni stranki pripada, ali komunistom ali socialistom. Po nekih informacijah sta se tudi Stare in Grubešič med seboj poznala. Začeli so se suvati nakar sta tako Stare kakor Grubešič potegnila revolver. Nato sta počila strela.

Zadravec ubit. Kako?

Smrtno zadet pade nato na tla Zadravec, ki je stal ob strani. Čija krogla ga je zadela, je še neizsledeno. Orjunaški udeleženci trdijo, da je Stare streljal v Grubešiča, da pa je kroglja tega le v ovratnik in kravato zadela, in se zapičila v glavo Zadravcu Stvar je toliko čudna, ker je Grubešič zelo visok človek Zadravec pa toliko nižji, da bi bila morala kroglja iti nad njegovo glavo. Vrh tega obstoja nek precej močan indicij, da je tisti, kojega kroglja je zadela Zadravca, streljal nanj naravnost in ne na drugega. Na vsak način se mora stvar še razjasniti.

Na policiji.

Dočim je Stare zbežal in ga zdaj še niso dobili, je Pe-

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dobitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:

500 — Din.	$ 6.60
1.000 — Din.	$ 12.85
2.500 — Din.	$ 32.00
5.000 — Din.	$ 63.50
10.000 — Din.	$126.00
100 — Lir	$ 5.00
200 — Lir	$ 9.65
500 — Lir	$ 23.25
1.000 — Lir	$ 45.25

Pri pošiljatvah nad 10,000 Din. i nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je obsolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & CEŠAREK

70—9th AVE., NEW YORK, CITY.

EDINOST
AMERIKANSKI SLOVENEC
Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	$4.00
"	For United States per half year	$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	$2.50

"Entered as second class matter June 27, 1924, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Komunisti so zopet dobili po prstih.

V Faribault, Minn. se je te dni vršila konvencija delavske zveze v državi Minnesoti. Kakor povsod, tako so se tudi tukaj na vso moč vsiljevali s svojimi predlogi radikalni elementi. Najbolj jih peče državna obramba Združenih držav. Zato so predložili različne rezolucije, katere so pa zmerni delegati enostavno pometali v koš.

Minnesotska delavska konvencija je na novo pokazala, da ameriško delavstvo komunističnih idej ne odobrava. Ameriški delavci niso ruski mužiki in zato se rdeči elementi, katere navdušuje Foster in drugi njegovi pristaši zelo motijo, ako mislijo na vspeh v vrstah treznega in prevdarnega delavstva v Ameriki. Ako hočejo komunisti postati privlačna sila, tedaj naj svetu pokažejo kaj konstruktivnega, kaj stvarnega, ne pa same revolucije in pobune, kar zna vprizoriti n. pr. vsak cigan.

Pri vsaki konvenciji se vtikajo na vso moč med zmerne elemente in to samo zato, da bi uničili še tisto, kar je dobrega med njimi. Zahvaliti se je previdnosti voditeljev zmernega delavstva v Ameriki, da vse te nakane pravočasno opazijo in obračunajo z rdečkarji, kakor se spodobi.

Ameriške delavske organizacije so ohranile svoj ugled na svoji višini samo zato, ker ne marajo v svoje vrste komunističnih razdiračev. Kakor hitro bi sprejeli medse rdeče razdirače, bi se začel rušiti njih lastni ugled; tega žrtvovati na ljubo peščici rdečih komunistov je pa malo preveč.

Morilca pred sodiščem.

Nathan Leopold Jr. in Richard Loeb, ki sta umorila 14 letnega fanta R. Franksa se nahajata te dni pred sodiščem. Umor sta izvršila v Chicagi in obravnava se vrši v Chicagi. Morilca sta sama priznala kaj sta izvršila, sta v kolikor se sodi tudi pri zdravi pameti.

Toda te dva morilca sta sinova miljonarjev. Razni buletini govore, da tu ne bo govoril denar, kar je pa navadno zavijanje. Ako bi tu ne govoril denar, bi ne bilo najetih že cele armade zagovornikov in zdravnikov, ki proučujejo duševno stanje morilcev. Slučaj se primerja na enaki črti le radi tega, ker sta umorila tudi miljonarjevega sina, kateri bo tudi žrtvoval vsake svote za prosekucijo morilcev.

Na ta slučaj so obrnjene oči celega sveta. Posebno evropejci gledajo z veliko pozornostjo na ta slučaj. To pa zato, ker ta slučaj bo svetu pokazal, ali je resnica ali ne, da se v Ameriki da z denarjem vse doseči.

Umor sta morilca izvršila tako hladnokrvno, kakor kaj takega še morda ne pomni zgodovina. Po pravici zaslužita primerno kazen — ki je za tak slučaj določena. Ako je ameriška justica to zakar jo imamo, namreč pravična in za vse enaka v obrambi in kaznovanju, tedaj bosta morilca prejela to, kar sta s svojim zločinom pošteno zaslužila.

Houston, Pa.

G. urednik: — Prosim Vas priobčite tudi mojih par vrstic v nam priljubljenem listu A. S. & Edinost. — Delavske razmere so tukaj tako slabe, da ni vredno od njih pisati. Jako težko se izhaja, za družinske očete je to velika muka. Te slabe delavske razmere so tudi vzrok, da nemoremo izvršiti započeto delo, namreč s slovensko cerkvijo, katero tako težko čakamo. Kakor hitro se pa razmere obrnjene na bolje, bo pa šlo tudi s tem delom v redu naprej. Možje so zelo vstrajni, le me žene smo bolj klaverne, od kar nas je zapustila Mrs. B. Upamo, da bo prišla kmalo nazaj med nas.

K sklepu mojega dopisa pozdravim vse rojake in rojakinje širom Amerike, listu pa želim, da bi nas že skoro obiskaval vsaki dan.

S pozdravom

Helena Turk.

—o—

Tioga, Wis.

— Nevarno je obolela soproga Mr. Alojz Arha, Mrs. Elizabeta Arh. Blagi ženi želimo skorajšno ozdravljenje.

— Ko so kosili travo (s strojem) pri Frank Volku, je po nesreči prišel pod stroj komaj 5 let stari sinček gospodarja in si prerezal stopalo na nogi.

— Nabiranje za "zvon," je v polnem teku. Mr. Frank Francelj, je z vspehom prav zadovoljen, ako bo šlo tako naprej, če bo še North in East tako radodaren, bo vse O .K.

— Na velik piknik se pripravlja dr. sv. Družine štev. 136 K. S. K. J. Podrobnosti bodo objavljene v kratkem.

— Na obisk je prišla Miss Mary Lesar k svojim starišem.

— Nove "Forde" so dobili: Anton Toleni, Frank Lekan, Frank Volk in John Bajuk.

S pozdravom,

Ludvik Perušek.

—o—

Leadville, Colo.

Kaže že tako, da ne bo zame nič počitnic. Na vse zadnje jih pa tudi ni treba, saj bivanje v Leadville so najboljše počitnice. Vsak dan ti kaj posebnega prinese, a zaznati je treba te novosti. Človek, ki tiči v kakem "štoru" celi božji dan ne ve prav nič posebnega in če ga vprašaš, imata John Železnikar na III. štritu in Purket v Stringtownu avtomobil, ne bo vedel nič ti odgovoriti. Prvič on niti ne ve dobro za III. štrit, še manj pa kje stanuje John Železnikar. Za Stringtown pa toliko ve, da je nekje doli pod mestom pri "šmelci," saj ga je eden vozil z avto pred par leti in mu je dopovedal, da je tukaj Stringtown.

Kdor živi med svetom in se gibkje med ljudmi in ima odprte oči na vse strani, pa marsikaj zapazi. Najbolj imenitna novost je, da je ukazal mestni župan popraviti vse ceste. To je hvalevredna ideja gospoda župana. Kakor sploh v gorskih pokrajinah tako tudi v Leadville so ceste zelo slabe. Obleci najlepšo obleko, ki si jo dobil od kompanije v Kansas City ali pa v New Yorku in skrbno se ogleduj na vsakih pet korakov in vzameš še lahko ogledalce, da si v red deneš svoje brke ali brčice in popraviš klobuk na glavi — vse to nič ne pomaga. Samo enkratna pot na Harrison, pa je z lepoto tvoje obleke proč. Prej tehtana je morda imela 8 funtov, a ko si bil enkrat v mestu, je obleka dobila na teži 4 funte. Toliko je prahu, da bi ga grabil kar s šaflo. Gospod župan pa hočejo vendarle dati mestu lepo lice in ne marajo, da bi ta preklicani prah vedno nadlegoval in težil ljudi, zato so izdali befel, da se tekomtega poletja popravijo ceste in resnično popravljenje je v najboljšem teku. Druga cesta, na kateri mi živimo je bila precej podobna oni cesti, po kateri sta dva Poljanca maširala in drugega ni bilo kot samo kamenje pa zakliče eden svojemu tovarišu: "Lej ga hudiča, ki je vse kamenje vsul tukaj, kolikrat se prestopim, pa me zaboli 10 kurjih očes in še volka sem dobil povrh." A danes je naša cesta posebno okrog cerkve v popolnem redu. Kamenje so poruvali, prah pa tudi odjeljali. Popravili so že polovico cest. Uredili so tudi kanale, po katerih priteče voda iz hribov. Vse, kar so dosedaj naredili prav čedno izgleda.

Vodni direktor so pa imeli letošnjo zimo na vse plati smolo. Snega je bilo malo, zmrzovalo pa je precej in stranke so hodile na office, telefoni od vseh delov mesta neprestano zvonili in vse je prosilo g. direktorja za pomoč. Kaj pa je vendar bilo? Pajpe so popokale in uboge niso imele vode, da bi jim malo kofeka skuhale. Uredili so cevi za silo, a sedaj, ko več mamice še za svoje malčke ne zmrzuje in avgusta meseca še tudi ne bo, so sklenili g. direktor temeljito popraviti vse, kar je v zvezi z vodo. Tako imamo v mestu na več krajih globoke jame, kjer jemljo stare cevi in polagajo nove. 10 let najmanj ne bo več trubla tam, kjer bodo nove cevi, a kaj pa tam, kjer so še stare. Še bodo po zimi zvonci pri telefonu peli in ubogi g. direktor do sodnjega dne ne bodo imeli miru pred vodo in sitnimi ljudmi.

Vedno v enomer trobi domači list the Herald Democrat, da se zboljšanje v vseh smereh približuje, govori, da bodo majne zaronale in da se prično če ne zlati pa vsaj srebrni ali svinčeni časi.

A kljub temu hiše podirajo in razdirajo bolj kot kedaj poprej. Nasproti naše cerkve je stala fletna majhna hišica, kjer je imel naš kontraktor Joe spravljen cement in potrebno orodje za zidanje. Danes je ni več, eno nedeljo so priliteli 4 možaki, eden bolj črn kot drugi in umazan, parkrat so udarili s krampom in hišica je padla skupaj. Na vseh štirih vidiš "karpenterje" podirati hiše.

Zboljšanje uživajo sami taki, ki so prejšna leta čas dobro porabili in si naredili denar. Ti pa fiksajo in pentajo hiše, kot da bo Leadville še stal 1000 let. Drugi zopet zasajajo drevje in cvetice tako, da je zares prijetno enkrat na teden obiskati one ceste, kjer žive bogatini.

Včasih je bilo polno železnic ne samo na štiri strani, ampak na 12 in 16 strani. A danes ta porušena železna pota samevajo in budijo v človeku spomin na zlato preteklost. Zadnje dni so podrli 4 dimnike od midlanske železnične postaje blizu nas. Poslopje so pa podirali. "karpentarji" skoro eno leto in ubogim ljudem je bilo zelo pomagano, ker je mestni maršal njim dovolil vzeti za potrebo lesa.

Najbolj pa se je postavilo društvo: Zarja svobode, ki je kupilo lepo društveno zastavo. Razvita in blagoslovljena je bila v nedeljo 13. julija. Polna cerkev ljudi in članov raznih društev. Ob 2. popoldne je zapel pevski zbor par krasnih pesem, nato pa je naš prijatelj Matt Jerman s svojim 12 članskim godbenim zborom vprizoril orkester, tako, da so gotovo angeljčki božji zrli iz nebes in poslušali čudovito harmonijo. Pa kako zna Matt voditi zbor in taktirati, godli so vprav umetniško. Nato je bila zastava blagoslovljena in par besedi spregovorjenih o pravi in nepravi svobodi. Želeli smo vsem članom Zarja svobode da bi vedno pogumno korakali za svojo zastavo in se vedno marljivo gibali v zarji prave svobode, ki je hčerka nam poslana iz nebes.

Nato je bila pa parada čez Elm v mesto. Vsa društva so se je udeležila s svojimi zastavami. Ponosno je šla prva nova blagoslovljena zastava z lepim šopkom na vrhu.

Ljudstva se je mnogo zbralo pred sodnijskim poslopjem, kjer se je parada za 20 minut ustavila in godbeni zbor je zagodel več komadov, med drugimi tudi Ameriško himno.

(Dalje na 3. strani.)

Odkar se nisem oglasil v tej koloni se je na svetu že marsikaj zgodilo. Morda zato, ker se nahajamo v prestopnem letu, ki ima 366 dni in ravno toliko noči. Razlika od drugih let je ta, da se je letošnje leto začelo na torek in končalo se bo na sredo. Solnce se letos dosedaj še ni nobenkrat v luno spremenilo; pač pa se je solncu že dvakrat poljubilo mrkniti, in enkrat se mu pa še bo, tja koncem avgusta. — Bolj poredno pa se obnaša to leto luna, ki je že po navadi sitna, ki na Cortlandtski cesti v New Yorku in na Lawndale v Chicagi, kar ne da miru. Enkrat je že mrknila in takrat je divjal ciklon po Peterčkovi prazni glavi in pa tudi naše "prijateljčke" na Lawndale je silovito mrcvarilo. Taka vidite je ta luna. In zagrozila je da bo mrknila še enkrat tja sredi prihodniega meseca. — Jaz sem tak človek, da ne verjamem, dokler ne vidim. Toda kakor sodijo predznamenja raznih elementarnih sil se bo prorokovanje o luninem mrku uresničilo. Cortlandtske in lawndalske butice že silno čutijo vpliv teh sil. Peterček na Cortlandtu pridno vživa ta "hudeha," kar je baje po njegovem zatrdilu in številnih njegovih eksperimentih izborno zdravilo proti lunini kugi. S kom se brani nadležnega vpliva oča pl. Diktator von Zafrknik mi ni znano, ker vpostavljena je stroga cenzura v njihovem uradu, ker ljudje, ki so pri njem v službi, taki, kakor n. pr. pl. Luftagent in oni K(i) T(eleta) B(ita), so precej zgovorni in blebetajo čestokrat o zadevah(ki jih njegova visokost pl. Diktator rešuje na zelo tajni in strategični način. Cenzura je bila potrebna in zato so jo uvedli. Vendar pa pamet in jezik pl. Diktatorja temeljito izdajata, da se tudi on ne more popolnoma ubraniti vpliva elementarnih luninih sil, ki so nekak oznanjevalec njenega mrka. Zato bo skoro gotovo mrknila, kakor pravijo astronomi 14. dne prihodnjega meseca.

Zato vidite, se zadnje dni v kraljestvu naših "naprednih" nekako vse živahno giblje. Tetka "Presneta" si je te dni domišljala, da je opravičena do nagrade predno je dokazala, **da ni lagala.** Ko bi pa to nagrado dobila, bi pa rekla, kakor tisti cigan, ki je premotil kmeta, da sta pojedla takoj zjutraj najprvo zajterk, potem kosilo in nato še večerjo; nato je pa dejal, ko ga je kmet silil na delo: "pri nas gošpud ne delamo po večerji!" Tako bi naredila tetka. Jaz pa pravim, tetka naj naprvo dokaže, **da se ni res lagala** tako kakor je široka in dolga, pa ji bomo odšteli novace! Tetka ima lepo priliko, da dokaže in se s tem opere grdega madeža, ki se jo je prijel pri ostudnem laganju, ako pa tega ne stori, ostane črna LAŽNJIVKA!

Načrger.

James Oliver Curwood:

KAZAN, VOLČJI PES.

(Kanadski roman.)

Zunaj je sneg zaškripal pod koraki. Volčji pes je tekel proti vratom šotora. Pri svitu ognja je videl Thorpeja, ki se je bližal v noči počasnih korakov, oprt na palico. Opotekel se je od slabosti in imel je krvav obraz.

Pri pogledu na palico se je Kazan stresel od groze. Kaj bo rekel gospodar, če bo opazil, da je ugriznil Maca Creadyja? Brez dvoma ga bo pretepel znova, a strašno.

Naglo je zbežal v temo in se skril v smrečju. Tu se je obrnil in nema tožba bolesti in ljubezni se je dvignila in zamrla v njegovem grlu. Od sedaj naprej ga bodo neprestano pretepali. In da ga kazni, ga bo tudi ona tepla. Če bi ostal tu še delj časa, bi tekli za njim in če bi ga vjeli, bi ga pretepali . . .

Daleč proč od ognja je volčji pes obrnil glavo proti globinam gozda. Tu v tej temi ni bilo niti verig, niti palic, niti žgočih bičev. Nikdar ga ne bodo več tu našli.

Morda je še trenutek pomišljal. Nato se je pa izgubil v temi, nemo, kot bi bila storila ena onih divjih životinj, h katerim se je vračal.

IV. V svobodi.

Veter je žalostno tožil v smrečju in del noči je Kazan taval po misteriju gozda. Nato se je znova približal taborišču in se vlegel, skrit za vejevjem. Tresel se je od mraza v globokem snegu in opazoval šotor, kjer se je bila izvršila strašna stvar.

Duhal je smrt v zraku, smrt ki je bila prišla po njem. In tričetrt ure, ki je tičalo v njem, je bolestno ihtelo, medtem ko se je en četrt volka divje upiral, s sovražnim pogledom, kazal zobe in bil pripravljen grizti.

Trikrat je videl, kako je Thorpe opotekajoč se in z zavezanim čelom stopil iz šotora in klical na ves glas:

"Kazan! Kazan! Kazan!"

Vse trikrat je bila Izabela poleg Thorpa. Pri luči ognjišča jo je Kazan mogel videti. bila je taka kot v trenutku, ko je bil skočil proti njej, da jo brani, in je bil ubil možaka. Bila je še bleda, bleda kot sneg, vsled nevarnosti, ki jo je bila prestala in groza še ni bila popolnoma izginila iz njenih modrih oči. Tudi ona je klicala:

"Kazan! Kazan! Kazan!"

Tedaj pa je skoraj pes zmagal nad volkom in drgetaje od sreče se je splazil malo naprej, malodane se je odločil, da sprejme udarce, ki so ga po njegovem mnenju čakali. Toda strah pred ovratnikom je bil bolj močen in spet se je umaknil nazaj v noč. Pobita sta se Thorpe in Izabela vrnila v šotor in spet je zavladala tišina.

Ko je Kazan videl, da sta izginila in da plapolajoči ogenj pojema, se je odločil približati se samem in napol zgorelim polenom. Malo bolj daleč je ležalo truplo moža, ki ga je bil ubil, pokrito z odejo. Thorpe ga je bil zavlekel do tja pod nek grm.

Kazan se je vlegel blizu žarečega oglja. Položil je nos na šape, pazljivo motril šotor z očmi in bil pripravljen zbežati v gozd pri prvi sumljivi kretnji. A čeravno se je silil, da ostane prebujen, se ni mogel zoperstavljati prijetni toploti, ki je žarela proti njemu iz žerjavice in toplega pepela. Večkrat zaporedoma so se mu zaprle oči. Odprl jih je, potem pa spet zaprl in težak spanec ga je objel.

Sanjal je o mehki Izabelini roki, o boju, v katerem so njegove čeljusti udarjale kot kastanjete iz jekla. Nenadoma pa se je zbudil in zapazil v tem trenutku, da se premika platno šotora. Zbežal je proti smrekam.

Zdanilo se je. Thorpe se je prikazal, z eno roko je držal svojo mlado ženo, v drugi pa je imel puško. Obadva sta pogledala proti truplu, ki je ležalo pod odejo. Nato je Thorpe dvignil glavo in zaklical:

"Ho, o,o, o . . . Kazan! Kazan! Kazan!"

Skozi nizko vejevje smrečja je Kazan gledal proti Thorpeju in proti puški in vsi udi so se mu začeli tresti. Brez dvoma ga je hotel gospodar privabiti pred predmet, ki ubija.

(Dalje sledi.)

Socialna Razmotrivanja

Dr. A. Gosar:

ZA KRŠČANSKI SOCIALIZEM.
(Dalje.)

Ne rečem, da se ravno tako vedno premišljeno in namenoma, zlasti sem prepričan, da avtor tega ugovora ni tako mislil. Vendar pa je povsem naravno in v mnogih slučajih tudi popolnoma upravičeno, če slišimo na take besede odgovor: Hinavci, farizeji, Vaš nauk ni Kristusov nauk, Vaše krščanstvo ni Kristusovo krščanstvo! Obupno teženje in zahteva po izboljšanju socijalnih razmer, ki danes pretresa moderni svet, dokazuje samo, da naše, človeško krščanstvo ni resnično in pravo, da ni Kristusovo. Zato ne govorimo, da je klic po socialnih reformah obrekovanje krščanstva, marveč se zavedajmo, da je to le poziv od lažnega, farizejskega krščanstva nazaj k izpolnjevanju Kristusovih zapovedi.

IV.

Sebičnost krščanskega socializma.

"Socializem je v bistvu le patentirana in legalizirana sebičnost." (Glasnik XXII. str. 13.)

Ta očitek je deloma resničen. Kolikor se namreč tiče materialističnega socializma velja gotovo, vsaj deloma, ako ne v celem obsegu. Če je zadnji cilj in namen človeka na zemlji, da dobro živi ter se kar najbolj izživi, potem se mu v stremljenju po tem pač ni treba držati nobenih meja. Sebičnost je materializmu življenski princip in zato je vse prizadevanje materialističnega socializma, da bi iztrgal svoj pokret iz njenih vezi, brezupno in prazno. Materialistični socializem mora zavreči svoj temelj, ali pa bo še nadalje primoran zidati predvsem, če ne edino, na sebičnost.

Pa tudi v krščanskem socializmu in v njegovem udejstvovanju se, — če hočemo biti pošteni in odkriti, — nahaja gotovo precejšna količina sebičnih primesi. Vprašanje je samo, ali je to kakšna posebnost, po kateri se krščanski socializem znatno, ali morda celo bistveno loči od drugih krščanskih gospodarskih, političnih ter sploh socialnih struj in gibanj.

Prevsem ne smemo prezreti, da se zanesljivo in natančno sploh nikdar ne da določiti, kaj človek misli, oziroma stori iz sebičnosti, ter kateri njegovi nazori in dejanja izvirajo iz drugih, boljših in lepših motivov. Vse to je tako tesno spojeno s človeško naravo samo na sebi, da nihče, niti on sam pri sebi največkrat ne ve zanesljivo, čemu je mati sebičnosti in kaj je plod njegove svobodne volje. Pa tudi neglede na to moremo sklepati o tem, kaj je storil iz gole sbičnosti in kaj ne, le po njegovih besedah in zunanjih dejanjih, v dušo samo pa mu nikdar ne vidimo. Sleherna sodba o tem je torej le približna ter netočna in nezanesljiva. Toda to le mimogrede.

Ako se krščanskemu socializmu očita, da je enako kot materialistični "patentirana in legalizirana sebičnost," tedaj moramo odgovoriti na to predvsem eno: Napačno je gledati na sebičnost, kot da bi sama na sebi pomenila nekaj nemoralnega. Ravno narobe, človek je dolžan skrbeti sam zase, on torej mora, v nekem splošnem pomenu besede, sebično ravnati. Nemoralno pa postane to njegovo ravnanje šele tedaj, če ne upošteva pri tem škode, oziroma bolje krivice, ki bi jo utegnil zaradi tega njegov bližnji trpeti. Kdor torej zahteva, da se v praktičnem življenju uveljavi krščanska pravičnost ter dela na to, da bodo primorani ravnati se po njej tudi tisti, ki bi se sicer zanjo ne zmenili, ne dokazuje s tem samim na sebi prav gotovo še nikake sebičnosti.

Ako zahteva delavstvo, da bodi deležno dobička, ki ga podjetje napravi, ako hoče i meti svojo besedo in svoj vpliv pri vodstvu podjetij itd., tedaj so vse to stvari, katere imajo, kakor smo že spredaj videli, edinole namen zajamčiti delavcem pravično plačo. Glede vseh takih in podobnih zahtev je zaradi tega popolnoma neutemeljeno govoriti o sebičnosti in to tem manj, ker gre pri celi stvari večinoma le za to, da si delavstvo ustvari možnost in priliko za zares človeka vredno življenje, ker gre torej za nekaj, do česar ima vsak človek že po svoji naravi nedvomno pravico. Očitek, da pomeni socializem sebičnost, spominja zaradi tega le vse preveč na žonglersko umetnost.

Seveda je potrebno, da se v svoji zahtevi po praktičnem izvajanju krščanske pravičnosti strogo držimo njenih meja. Kdor zahteva več, ta nima pravice sklicevati se na njo in zato tudi ne na krščanski socializem. Ako pa se kljub temu tako dogaja — in nobenega dvoma ni, da imamo tudi take slučaje, — tedaj se je pač treba odločno zavzeti, da se to popravi in zboljša, ne sledi pa še iz tega, da bi morali krščanski socializem sam na sebi zavreči, češ da ga je sama nenasitna sebičnost. Kdor tako misli, tisti bi moral zavreči tudi krščanstvo samo. Kajti vsepovsod lahko vidi, kako si n. pr. bogati sloji prikrojijo krščanski nauk tako, da velja zapoved ljubezni do bližnjega in vse kar je z njo v zvezi, recimo ponižnost in skromnost pač za njihove hlapce in delavce, sami pa se postavljajo na stališče "pravičnosti" ter zahtevajo od njih brezobzirno vse in še več, kot so upravičeni zahtevati.

—o—

Bedak je tisti, kateri skuša besedo — "pluck" — pojasniti, kar pomeni srce, jetra in pljuča itd., ne da bi rabil črko — začetnico v besedi.

KAKO JE DANES NA SUŠAKU IN REKI.
(Konec.)

Naj še omenim malo znano luko pred veliko palačo Adrijo, ki služi za osebni promet. Ta se vrši po večini med Reko in Opatijo ter ostalim delom italijanskega Kvarnerja, kjer se vozijo radovedni opatiški letoviščarji ali pa naši obiskovalci teh krajev, Jugoslovani. Zato je v tem obližju nekoliko živahnejše življenje, bržkone pa le sedaj v sezoni. Kljub zelo minimalnemu pristaniškemu prometu pa nimajo kam odlagati iz Jugoslavije došli les ter ga zlagajo ob pristanu pred Adrijo palačo, ker je bilo prej skladišče za les Delta, ki pripada danes Jugoslaviji.

Rega, ki je bila neupravičeno odvzeta Jugoslaviji in kakor Italijani mislijo, politično odrešena, čaka sedaj gospodarskega odrešenja, ki pa zamore priti le od drugod, samo iz Italije ne. Zato se gotovim gospodarskim krogom na Reki, ki so verovali raznim propagatorjem za italijanstvo Reke, odpirajo že oči ter natihem preklinjajo vse od De Annunzija doli do Mussolinija. Ti krogi vidijo, da je edina njih in Reke rešitev iz sedanjega položaja, da se izroči reško pristanišče, če drugače ne, zaenkrat vsaj v najem Jugoslaviji.

In kaj je s Sušakom? Vzhodno ob periferiji mesta Reke, od na novo regulirane struge, kjer teče Rečina v morje, leži Sušak. Med reškim pristanom pa med strugo Rečine se nahaja najprej luka Baroš. Višje, ko se ta luka zoži v kanal stare Rečine struge, do mostu, ki pelje iz Reke Sušak, pa se nahaja pristaniški prostor z imenom Delta. Kakor ima vsako moderno pristanišče deljene skupine pristanov, z ozirom na različnost prometa po materijalu, na primer: prostore za manipulacijo z žitom, z lesom, s premogom itd. Tako je imelo reško pristanišče na Delti in Sušaku prostore za deponiranje in izkladanje lesa, ki se je potem v luki Baroš nakladal na ladje. Luka Baroš je torej manjši pristan, ki se nadaljuje od reškega pristana proti Sušaku. Ima poseben vhod iz odprtega morja ter je tudi po kanalu, ki je premosten z odpirajočim se mostom, zvezan z glavno reško luko. Podolžek tega pristana je oni znani kanal stare struge Rečice do sušaškega znanega mostu Sušak je tudi z Delto zvezan z mostom čez novo strugo Rečine. Oboje, Delte in Sušak, to je oni prosti nezazidani del ob morski obali, je urejen kot velik blagovni kolodvor s premnogimi železniškimi tiri. Vsa ta nezazidani in za skladišča namenjen prostor meri več stotisoč kvadratnih metrov.

Na postaji Bakar se železnici cepita in sicer pelje ena na Reko — glavni kolodvor, ki je potem ob pristanu za blagovni promet zvezan tudi z Delto in Sušakom. Seveda je sedaj ta zveza z odstranitvijo mostu čez znani kanal Rečine stare struge, ukinjena. Druga železniška proga pa pelje iz Bakra direktno na Sušak. Ta proga se je napravila, da se pride prej iz Bakra na nižino v Sušaku, s predorom, napravljenim v obliki pentlje. Sušak ima torej svoj kolodvor četudi je ta kolodvor mal, je pa pomemben in je promet tu zelo živahen.

Za Baroško pristanišče pa imajo pravico za uporabe tudi Italijani, ker gre meja po sredi stare Rečine struge (Kanalu); seveda zamorejo tu pristajati le male ladje, ker imajo pristajati ob zahodnem reškem obrežju.

Splošno pa tvorijo Sušak, Delta in luka Baroš podcelo to zase, ki bi se dala še urediti in izpopolniti. V luki je prostora za kakih pet do šest velikih ladij. Luka je popolnoma urejena za nakladanje lesa, opremljena s kakimi 15 dvigali in železniškimi dovoznimi tiri. V ostalem je tudi nekaj poslopij za skladišča. Vse to bi se dalo spraviti v sklad s sušaškim kolodvorom. Lahko se torej popolnoma iz ognemo Reke in promet se more vršiti preko Sušaka na Baroš.

Za racionelno obratovanje v pristaniščih pa je treba velikih naprav. Ne le, da je treba velikih moderno zgrajenih skladišč, treba je tudi raznih pomolov, poslopij za urade. Potreben je cel nov kolodvor, kjer lahko stoji več tovornih vlakov obenem. To je samo kar se pristanišča tiče.

Če pa so enkrat te naprave tu ter tudi promet in življenje, pridejo ljudje in potrebno je, da se mesto razširi in ravno v tem oziru popolnoma primanjkuje ugodnih stavbišč Sušačani so seveda manj delekovidni in trdijo, da je prostor za dolgo dobo dovolj velik. Mogoče je to le mnenje nekaterih, kar pa nikakor ni pravilno.

Vsa ta naprava pristana se pa da le urediti in zboljšati, ne pa povečati, izvzemši, ako bi se zgradil drugi zid, odbijalec valov, in bi se zgradili novi mali ter se zasulo morje, kar pa je že radi neugodne lege zelo otežkočeno.

Saj nam je znano, da so take naprave silno drage in se jih da graditi le v dobi več generacij, a za danes in v tem času na to niti misliti ni. Mi rabimo luko takoj, da zamoremo koncentrirati prekmorski promet, ki gravizira na luko v zgornjem Jadranu. Že za samo ureditev in izpopolnitev sušaškega pristana se bo rabilo stotine miljonov. Z žalostjo opažamo, da se do danes še ni nič naredilo razun par malih projektov. Ker se Sušak nič ne urejuje, se še bolj opazi, da je že danes vse pristanišče prenapolnjeno in da je vse premajhno. S tem, da izgradimo še ostale naprave, v reškem glavnem pristanu, ki jih imamo v reškem glavnem pristanu, ki jih imamo v najemu, se bo za krajši čas zadostlio naši potrebi, vendar pa, kar je protinaravno, se ne da ustaviti in Reka mora prej ali slej preiti v našo upravo. Sedaj je pa ogromna materijalna škoda, ki jo imamo z vednimi investisijami v naprave, katere ima naš sosed na Reki že gotove in nima nikake potrebe zanje.

Upajmo, da se Italijani tudi streznijo in prepuste uporabo Reke nam ter s tem tudi odpomorejo svojim soplemenjakom, kar jih imajo na Reki, do gospodarskega blagostanja. Z vprašanjem Sušaka je v neposredni zvezi tudi tranzitni promet, Rakek — perko Št. Petra — v Reko in Sušak in podaljšanje kočevske železnice. Ti dve nujni zadevi sta danes na vidiku, a pri nas je vse tiho. Za tako važno gospodarsko vprašanje ne preostane nič časa in smisla.

—o—

Kri je tekla na Italijanski svatbi.

V Rotis Hall na Sangamon cesti in Grand ave. v Chicagi, so obhajali Italijani neko svatbo, katera se je pa končala s krvoprelitjem. Ko je prikipela zabava in veselje že do vrhunca, so vstopili trije njih rojaki v dvorano in ko se je istim približal neki Russell Dolce, star 21 let, ki se je tudi nahajal na svatbi, mu eden od treh nepovabljenih gostov porine nož v hrbet, nakar jo napadalci popihajo. K sreči Russell ni zadobil smrtno nevarne rane. Zdravniki upajo, da bo kmalo okreval.

—o—

— **Marshall, Mich.** — Donald L. Walkinhood, star 24 let, je usmrtil svojo 21-letno ženo v postelji ko je spala, poleg nje je pa počival njih 8 mesecev stari otrok. Takoj nato je pa tudi sebi pognal krogio v glavo in si prerezal žile na vratu. Umirajočega so prepeljali v bolnišnico. Vzrok — ljubosumnost.

IZ SLOV. NASELBIN.
(Nadaljevanje s 2. strani)

Zvečer je bila pa zabava in veselica v društvenem domu, kjer je bilo toliko ljudi, da še nikdar na nobeni veselici. Še celo župan in drugi mestni dostojanstveniki in naši doktorji so se je udeležili. Dobili so nad 1000 dolarjev.

1. avgusta se pa mufamo. Father George Trunk iz N. Dakote so določeni od škofa v Denverju za župnika cerkve sv. Jožefa v Leadville. Gospod pridejo ob pol sedmih zvečer na Malto dne 1. avgusta. Pripravili jim bomo lep sprejem na Malti in v mestu pri cerkvi.

Jaz pa zapustim Leadville čez par dni nato in odidem čez Denver in Omaho v Chicago na moje novo mesto.

Želim pa dobrim faranom sv. Jožefa vse najboljše, da bi fara pod novim gospodom župnikom se razcvitala, napredovala in polagoma prišla na oni višek, za kar je bila od Fathra Peršeta ustanovljena.

Bog, njegov blagoslov, sreča mir, edinost in zadovoljnost naj spremljajo vedno novega g. župnika in njegove ovčice.

Z Bogom!

udani

Rev. John Miklavčič.

—o—

Parnik v Plamenu.

Kristijanija, Norveško. — Parnik Bergensfjord, norveško-amerikanske črte na potu proti New Yorku, je zadela nesreča v pristanišču v Kristjaniji, ko je nastala eksplozija vsled katere je bil parnik naenkrat v plamenu. Na parniku so se nahajali med drugimi potniki tudi norveški pevci iz Chicage, kateri so bili priča že neki prejšni nesreči na morju, ko je njih parnik kolidiral z nekim drugim kjer je zgubilo življenje 17 oseb. Z Bergensdorfa so se takoj rešili na rešilne čolne, tako, da ni bilo nobene človeške žrtve, parnik je pa zadobil zelo hude poškodbe.

—o—

— **Washington.** — Korejci, katerih je krog dva milijona v Rusiji, bodo postavili svojo lastno republikansko vlado tako, da bodo vodili sami svoje narodne zadeve.

— **London.** — The Morning Post poroča, da je umor amerikanskega podkonzula Imbrie v Perziji, bil podžgan od ruskih komunistov, ker Imbrie, je bil znan kot velik nasprotnik istih.

OGLAS.

Išče se Ivan Dolinar, doma je na Dobravi pri Ljubljani. Ako se nahaja v Združenih državah ali pa v stari domovini, naj se zglasi svoji sestri,
FRANCES PETKOVŠEK
16000 Waterloo
CLEVELAND, OHIO.

POSESTVO NA PRODAJ.

V stari domovini na Belo kranjskem pri Černomlju, fara Vinica, selo Hrast štev. 26 po domače prej zvano gornji Gašperič, se proda grunt i hiša. Za pojasnila se obrnite na lastnika:
JOHN KALČEVIČ,
1305 Washington ave.
MONACA, PA.

UGODNA PRILIKA.

Zidana hiša v najlepšem mestu slovenske naselbine blizu slovenske šole in cerkve se po zelo nizki ceni proda. Hiša ima 4 stanovanja, vsako po 4 sobe, lepa klet (basement) in podstrešje (attic), kjer se lahko perilo suši. Po celi hiši je električna napeljava.

Ne zamudite ugodne prilike — oglejte si sami.

Za pojasnila se zglasite pri:
JOHN J. KERSTNIK
1931 W. 21st Place.
Tel. Canal 3773

NAZNANILO.

Rojakom v Milwaukee in drugih delih države Wisconsin se bo te dni mudil naš potovalni zastopnik Mr. Frank Kurnik. Obiskal bo tudi državo Minnesoto, kjer bo vodil kampanjo za katoliški tisek. Rojake prosimo, da mu gredo na roko in mu pomagajo razširiti kar največ mogoče list **Amerikanski Slovenec in Edinost ter Ave Maria.**

Mr. Kurnik je tudi izučen fotografist. Ima seboj slikarski aparat in rojakom lahko naredi slike, kateri želijo.

Vsem prijateljem, in dobrotnikom in naročnikom lista A. S. in Ed. ter Ave Maria ga toplo priporočamo.

Uprava A. S. in Ed. ter Ave Maria.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.
1385 E. 55th Street.
CLEVELAND, O.
Se priporoča rojakom Slovencem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik
SLOVENSKO TRGOVIN AZ OBLEKAMI IN KROJAČNICA.
6217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Kovall & Sons
ELY, MINN.
Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.
V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini. — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolpleje priporočamo v naklonjenost!

Pozor Evelethčani!
V naši trgovini si lahko kupite karkoli potrebujete za obuti za celo družino. Imamo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev, za može, dečke, deklice in otroke. Naše blago je prvovrstno. Dobra in točna postrežba ter nizke cene je naše geslo!
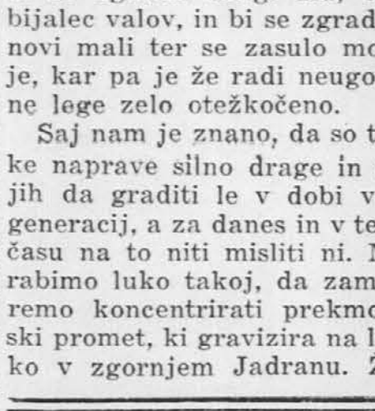
Kadarkoli kaj kupujete nikdar ne pozabite na geslo: Svoji k svojim! Vsem se priporočam v naklonjenost!
E. RESMAN
SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI.
420 Pierce Street
EVELETH, MINN.

LOUIS STRITAR
2018 WEST 21st PLACE
Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!
Phone Roosevelt: 8221

J. KOSMACH
1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam v nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELJA, IA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

SOŠKI ČRNOŠOLEC:

MLADI GOZDAR

Izviren roman.

(Konec.)

Ko je odzvonil cerkovnik v Lesju "ano uro v noč," to je zadnjo Ave Marijo, odpravila se je Milka z nekaterimi tovarišicami domov, Jožek, dva druga fanta iz vasi in tri stare ženice so pa ostali, da bi po stari navadi čuli pri mrliču celo noč.

Bila je vprav ura polnoči, ko dregne eden mladeničev z lahtom Jožka in malo prestrašen reče:

"Ali slišiš ti kaj?"

"Ničesar ne."

"Poslušaj! — Nekdo poje."

In res! — Vedno bliže se je čula žalostna, pretresljiva pesem:

" . . . Čudno bode tromba pela,
Mrtvim po grobeh donela,
Pred Sodnika jim velela.
Bog, usmili se, usmili!
Jezus, ti Gospod premili,
Večni daj mu mir in pokoj —".

Ravno hoče Jožek reči: "Ta glas je Severjev" — ko petje naglo utihne in Sever privihra v sobo — gologlav, z razmršenimi lasmi, ves raztrgan in opraskan, pogled mu je zblojen in divji, v rokah ima dolgo gorjačo. — Vsi se prestrašijo, nihče se ne upa ziniti besedice, da še dihati skoraj ne. Tudi Sever se molče — ne da bi koga pogledal ali pozdravil — ustavi ured odrom, nasloni suho brado na gorjačo in strmi nepremično mrtvecu v obraz. Ta prizor je trajal precej časa. Nazadnje se pa Sever vzravna, prime nekako slovesno in resnobno z desno roko gorjačo na sredi, naredi z njo nad mrtvecem tri velike križe, se urno zasukne in zbeži ven v temo. Toda že par korakov in vse utihne . . . Tudi varihi pri mrliču so še dolgo tihi; vsak je zatopljen v svoje misli.

"Ubogi gozdar!" pretrga Jožek čez nekoliko časa molčanje. "Komaj preboli en udarec, zadene ga že drugi. Sinoči je bil napaden, sedaj se je pa Tonetu zmešalo, da ga ne bo mogel več rabiti v hiši. Če bi bilo doletelo to Toneta dobrih štirinajst dni pozneje, ko bo imel gozdar že gospodinjo v hiši, ne bi bilo tako narobe." —

"Ali mi verjameš, da me je še sedaj groza onega Severja?" meni eden mladeničev.

"Saj se nama z Jožkom godi ravno tako," opomni drugi.

Tako bi se bili mladeniči dalje pomenkovali in nazadnje pozabili, kako resno službo opravljajo, ako jih ne bi bila opomnila pobožna Somrakova Lešpeta, da treba zmoliti še tretji del rožnega venca. Tako je pretekla počasi noč mej molitvami, pogovori in molčanjem.

Drugega jutra se je grobar Krt, oprt na svojo staro družico — lopato, sam pri sebi precej glasno priduševal in priverjal, da ni še tako dolge jame izkopal, in je ni, odkar nosi častni naslov — grobar in mrliški oglednik. V ono dolgo jamo je bil tistega dne popoldne vpričo obilnega števila pogrebcev pokopan nesrečni mladenič — Tine Podleskov. —

XXXI.

"Pred Bogom že združena sta za vsikdar.
Že dnevi ji vstajajo zlati. —"
S. Gregorčič.

Očanec čas se je postaral za dve leti in to mu ni bilo všeč; zato je nevoljno nasršil osivele obrvi in dejal: "Kakor se spreminjam jaz, tako naj se vse!" In bil je mož, ki ni samo govoril, ampak tudi storil. — O tem naj nam priča konec naše povesti.

Prazno in zapuščeno stoji v trnovskem gozdu Mirkokovo stanovanje. Okna so zaprta, vrata zaklenjena. — Porušene in opustošene so gredice v vrtu. V neredu poganjajo v njih cvetice; drug ne skrbi za nje kot jarko pomladansko solnce in hladna jutranja rosa.

Vse drugače je pa v nadgozdarjevem stanovanju; od vseh strani nam diha nasproti bujno življenje. — V vrtu je vse v najlepšem redu. Nekatere cvetice so že v krasnem cvetju, po njih se bleste kakor dragoceni biseri rosne kapljice, s kojimi se igrajo zlati solnčni žarki. Bučele, črmlji, metuljčki letajo od cvetke do cvetke in srkajo sladki prašec iz pestrih čašic.

Na vrzeli sede poredni vrabci in opazujejo zavistno od strani trop kokoši in piščet, ki pobirajo z veliko slastjo sladka zrna po tleh pred hišnim pragom.

Poglejmo malo še v hišo! — Toda, kaj je to? — Kje je blagi gospod Hostnik? — Tuje pohištvo, tuji vsi obrazi v hiši. — Ne tuji!!! — Glej tam dragega znanca iz prejšnjih časov — Mirka. Mož je sedaj in oče, a še vedno prijazen kot nekdaj. — Tik njega sedi mlada soproga — Milka; v naročju ji igra mali, ljubeznivi deček Mirče. — Milka je lepa kot nekdaj, dasi ji je izginila z obraza dekliška brezskrbnost in ugasnil v očeh paleči mladostni ogenj; iz njih odseva sedaj v milem svitu materinska ljubezen in miloba.

Srečna sta bila Mirko in Milka. A, kar je še več vredno, veselila se nista svoje sreče le sama, ampak veselili so se je tudi vsi Zagričarjevi razven matere, ki je bila, ko je videla Milko in Jožka v srečnem zakonu, kmalu potem umrla. Oče župan je z gospodarstvom odložil tudi županovanje in živel še toliko let, da je učakal ne samo otroke svojih otrok, ampak tudi to, da je prišla županska čast zopet v njegovo hišo — Jožku v roke. —

Žalostno so se pa stvari zasukale pri Podleskovih. Stara dva, ki sta že od žalosti in sramote umrla takoj prvo leto po Tinetovi smrti, sta morala prepustiti svoje lepo imetje ljudem, s katerim nista bila niti v sorodu. In tujci, kakor so na lahkem premoženje dobili v roke, tako so tudi lahkomiselno z njim gospodarili, dokler niso vsega skupaj spravili na boben. —

"Kam se je umaknil pa nadgozdar Hostnik?" — vprašal bo morda radovedni bralec. No, tudi on ni daleč. Ker sta bila s starim gospodom župnikom skoraj obenem upokojena, sklenila sta, da bosta tudi skupaj preživela ostale dni življenja. Najela sta majhno hišico v Lesju blizu cerkve, jo malo osnažila in popravila, ter v lepi slogi uživala zasluženi pokoj. Stregla jima je stara župnikova služabnica.

Izvedi, ljubi bralec, koncem povesti še žalostno usodo izgubljenega študenta Toneta Severja. — Odkar se mu je z nova omračil um, ga ni več trpelo doma; po cele dneve in noči je taval revež okrog brez hrane. Govoril ni z nikomur, prepeval pa je razne pesmi: slovenske, latinske, nemške, vse vprek. Po noči so ga ljudje večkrat slišali peti čudne, žalostne pesmi na pokopališču. In nekega jutra — dober mesec po Mirkovi poroki — našel ga je grobar Krt mrtvega pred velikim križem sredi pokopališča. Tonetu so v popolnem obsegu veljale besede pesnikove:

"Povsod poznan, nikjer doma,
Kjer vležem uro se poslednjo,
Tam smrt mi domovanje da — — —."

"Šur Majk!

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAREDIJO KJE DRUGJE, TO NAREDIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvam se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRTNIKI
ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaša. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je vspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditev spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

HLADNE PROSTORE

boste imeli, ako rabite električni "peglezen"

V poletnih vročih dneh je neznosna vročina, ako rabite "peglezen," ki ga greje oglje, ali plin. Nasprotno pa ne čutite tiste vročine, ako rabite električni "peglezen." Pridite k nam in kupite si naš sedaj po posebni ceni nastavljen "peglezen." $4.00 do $7.50.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.
2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Pošiljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

KATOLIŠKI SHOD.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

mite, ali ne vrjemite, živa resnica je, da samo kat. tisek in samo on je tisto sredstvo s katerim lahko vržemo vse peklensko delo naših nasprotnikov ob tla in ga pomandramo v blato, kamor spada. Zato nikdar se ne hudujte kadar je treba podpirati kat. časopisje. Vedite, da s tem podpirate svoje lastno delo. Da s tem podpirate kat. jednote in društva, svoje župnije in kat. življenje sploh. Zakaj, za vse to se bojuje in dela kat. tisek največ in vse to bi ne napredovalo, ako bi tega tisek ne podpiral. Prosim Vas vzemite si to v spomin in razmišljajte o tem. Hvala Vam!

Njegov govor je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Nato je bila občinstvu predstavljena Mrs. Mary Prisland podpredsednica K. S. K. Jednote, katero je občinstvo sprejelo z navdušenim ploskanjem. V svojem govoru je izvajala:

Prečastita duhovščina in slavno občinstvo!

Veseli me, da imam priliko na tem shodu, spregovoriti par besedi od ženskih društev, kakor tudi o verskem oziru naših žena in deklet. — Pred kakimi 20. leti so naši možje mislili, da ženska sploh ni za drugo kot za v kuhinjo. Čeprav je marsikateremu trda predla, predno je dobil svojo boljšo polovico, je po poroki vendar kmalu pozabil, da kar je mož naj bi bila tudi žena. Pravica je bila tako bolj na eni strani. Raditega, ko so se začeli ustanavljati ženska društva, boriti so se morale nešteto neprilikam. Začetek je bil jako težaven. — Pomen ženskih društev pri naši Jednoti dandanes je pa velik. In to radi naše narodnosti, kakor tudi v verskem oziru. Naš mili slovenski jezik je v tesni zvezi z sv. vero. Kjer se med nami Slovenci spoštuje narodnost spoštuje se tudi sv. vero. V tem oziru imajo naše zavedne žene veliko nalogo za slovensko mladino, da jo vzgojijo v narodnem in verskem duhu. Naj bodo možje še tako verni in trdni katoličani, ako žena ne izpolnjuje svojih verskih dolžnosti do svojih otrok, vse njegovo delo je zaman. — Kakor dobra mati blagodejno vpliva na svojo družino, tako tudi ženska društva vplivajo na našo Jednoto. — Težka je bila pot do ženske enakopravnosti pri naši Jednoti zato je pa rezultat toliko bolj sijajen. To se je pokazalo posebno pri tem, da so se zadnja leta ustanavljala skoro izključno sama ženska društva, ter, da je Jednota v članstvu kakor tudi v ugledu veliko pridobila ravno potom naših zavednih žena in deklet! Poleg ženskih društev je pri naši Jednoti velikega pomena mladinski oddelek. Tudi tukaj zavzemajo naše žene prvo mesto pri vzgoji otrok, da jih učijo domačega jezika ter da jih versko ohranijo.

Zato apeliram na Vas žene in dekleta, delujte še bolj za Vaša domača društva in za našo slavno Jednoto. Delaj te vse kar je v Vaši moči, da bode Vaše društvo rastlo, in da boste dale Vaše otroke zavarovati; ne pri kaki tuji organizaciji, ampak pripeljite jih pod okrilje naše slavne K. S. K. J.! (Živahno ploskanje.)

Navdušenemu govoru Mrs Prisland je ljudstvo dolgotrajno ploskalo, kar je znamenje, da je zadela na pravo struno s svojimi vspodbujevalnimi besedami.

Predstavitelj Mr. Frančič je govornico lepo zahvalil in obenem je apeliral na navzoče, naj si krasne besede, ki jih je govorila govornica vzamejo k srcu in se po njih ravnajo. Nato je predstavil navzočim Mr. John Žulicha nadzornika K. S. K. J., ki je imel jako krasen govor. Povdarjal je o velikih dobrodelnih stvareh, ki jih je K. S. K. J. vršila dolgih trideset let med našim narodom v Ameriki. Priporočal je, naj sleherni Slovenec agitira za našo najstarejšo in v resnici najboljšo podporno organizacijo K. S. K. J. Njegov govor je občinstvo sprejelo z dolgotrajnim ploskanjem.

Nato so nastopile zopet deklice, ki so zapele par lepih narodnih pesmic in z lepo deklamacijo.

Zatem je bil poklican k besedi pa naš stari bojevnik za našo K. S. K. J. iz zapada Mr. John Germ iz Pueblo, Colo. ki je tudi nadzornik K. S. K. J. Njegov govor v Milwaukah je bil nekaj krasnega. Kot lajik je v gromovitih besedah slikal verni slovenski narod iz tistih časov, ko so krvoločni Turki ogrožali kristjane in njih civilizacijo. In z gromovitimi besedami je vprašal: "Kdo je bil tisti, ki je zapadni Evropi ohranil krščansko kulturo ni zadrževal divje Turke, da niso opustošili še nadaljnih krajin proti zapadu. To so bili južni Slovani, Hrvati in Slovenci!" Občinstvo je govornika večkrat prekinilo z živahnem ploskanjem. Nadalje je govoril o Jednoti in njeni bodočnosti. Pozival je vse navzoče naj z vso energijo delujejo za mladinski oddelek, ker ta oddelek reprezentira tisto moč, ki bo nosila velike ideale naše slavne K. S. K. J. naprej, ko nas ne bo. Končno je Mr. Germ povabil v imenu Rev. Fathra Cirila Zupana slov. župnika v Pueblo in cele tamkajšne naselbine najprvo vse slovenske duhovnike, zatem še lajike in vse druge na slovenski katoliški shod, ki se je vršil dne 27. julija v Pueblo. Njegovim krasnim besedam so ljudje dolgo navdušeno ploskali.

(Konec prihodnjič.)

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

trica vzel na svoj avtomobil restavrater Dolničar, ki se je peljal ob času nesreče ravnokar mimo, in ga odpeljal na policijo. Tam sta se bila medtem javila tudi Grubešič in Šantič, pripovedovala svoj dogodek, po svoje seveda in — mirno odšla.

POLITIČNI GLASOVI

Za vspodbujo volivcev, se bo potrošilo 15,000.000 dolarjev. — Wheelerjevo potovanje po državah bo olajšalo sklad kampanje za $250.000.

—o—

Washington. — Letošnje predsedniške volitve bodo zelo viharne. Stranke bodo potrošile $15,000,000 katera svota se bo ponajveč porabila za vspodbujo volilcev, kateri se na dan volitev drže doma. V letu 1920., je ostalo več volilcev doma, kakor jih je pa šlo na volišče. Kampanjski voditelji so mnenja, da lahko veliko s tem pridobijo, ako se potrudijo spraviti na volišča tiste, kateri mislijo, da ni v njih interesu — izpad volitev.

Nobena stranka še do sedaj ni napravila tozadevnega proračuna, pač pa sodijo približno, da bo La Follettejeva kampanja porabila od tri do pet milijonov dolarjev, republikanska in demokratska pa gotovo še več.

Železnice bodo veliko deležne La Follettejevega sklada. Neki vodja te kampanje je izjavil, da bo Wheelerjeva tura olajšala sklad za $250,000. Wheeler bo obiskal vse države v uniji. Stroški za te sestanke bodo največ krile lokalne organizacije.

La Follette je pa tudi dobri računar. On polaga veliko važnosti na male prispevke k njegovemu skladu, ker, kakor pravi en tisoč darovalcev po $1.00, pomeni en tisoč volilcev: a eden darovalec, kateri da tisoč dolarjev, **je le eden volilec.**